

Caramelles

Súria

Ubicació

Comarca: Bages
Emplaçament Per tot el terme

Coordenades:

Latitud: 41.831020302875
Longitud: 1.754330420674
UTM Est (X): 396563
UTM Nord (Y): 4631765

Classificació

Número de fitxa 08274 - 95
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Manifestació festiva
Estil / època: Modern Contemporani
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Es tracta, tal vegada, de la festa més popular de Súria, amb uns altíssims índex de participació popular. Encara que en els darrers anys s'havia tendit a la creació d'un espectacle en recinte tancat, s'està tractant de recuperar la tradició més popular, de grups difosos tant pels carrers del poble com a pagès.

Protecció Inexistent

Tipus de protecció: Inexistent

Accés Fàcil

Ús actual: Lúdic

Titularitat Pública

Fitxes associades:

[Ball de Cascavells](#)

[El Tro Gros](#)

Autor de la fitxa ARQUEOCIÈNCIA- J.M. Huéllamo

Data de registre de la fitxa: dj., 20/01/2000 - 01:00

revisió:**Data de la darrera revisió:** dv., 08/10/2021 - 18:00

Descripció

Actualment, és una de les festes més importants i representatives del cicle festiu de Súrria. En aquesta diada surten al carrer unes 700 persones de totes les edats (entre cantaires, músics, dansaires). Són elements bàsics de les caramelles de Súrria, els següents: 1. LES COLLES, o agrupació dels caramellàires. Antigament es formaven per raons d'edat i de veïnatge. Avui persisteixen en el si de les entitats associatives de la vila. L'any 2000, han participat vuit grups: El Tro Gros (cant, trabucaires, ball de cascavells), La Llanterna (cants), Juvenil del Foment Cultural (cants, grup orquestral, danses, ballestes), Grans de l'Agrupació Sardanista (cants, danses, bastoners), Fadrinets del Poble Vell (cants, bastoners), Salipota (cants, bastoners), Infantil de l'Agrupació Sardanista (cants, danses) i Infantil del Foment Cultural (cants, danses) 2. CANÇONS I MÚSICA. Les més extenses són les sardanes, els valsos i les cobles humorístiques. 3. LES LLOQUES. Personatges encarregats de recaptar donatius en agraïment de les cantades i ballades de cadascuna de les colles. 4. ELS OUS, embotits i altres menges que abans es rebien s'han canviat, actualment, pel seu equivalent monetari. 5. CISTELLES I CISTELLONS. Es tracta d'aquests envasos de tipus vegetal profusament engalanats que porten les lloques per a la recapta. Temps enrera eren molt pintorescs: penjats dalt d'un pal duïen mocadors com a banderoles i candeles que s'encenien per a pujar fins els balcons. 6. TRABUCAIRES: Els galejadors van incorporar-se a la Pasqua a finals del segle XVIII. Durant tot el matí no deixen reposar els trabucs recordant el terrabastall que es feia després de l'al·leluia del Dissabte de Glòria. 7. BALLESTERS, Són els caramellàires que van proveïts amb la ballesta, element extensible fet amb llistons de fusta, mitjançant el qual es fan arribar flors a les finestres de les cases. 8. BALL DE BASTONS. Hi ha colles que fan el ball de bastons Tenen una indumentària especial. Els estudiosos parlen que l'origen d'aquest ball es troba a la dansa d'espases. Actualment són tres les colles que fan aquests balls. A Súrria: els grans de l'Agrupació Sardanista, els Fadrinets del Poble Vell i Salipota. 9. BALL DE CASCAVELLS. Es tracta d'un ball rodó en el que els seus participants porten unes turmells plenes de cascavells, que sonen mentre els dansaires es mouen. Es considera una al·legoria de la lluita i la victòria del soldat . Els instruments que animen la dansa són el flabiol, el tamborí i el sac de gemecs. Es tracta d'un dels elements més interessants de les caramelles de Súrria. 10. ALTRES BALLS. En els darrers anys s'han introduït coreografies que donen gran varietat a les actuacions caramellàires. 11. ELS DONATIUS. Com ja s'ha dit, el donatiu més habitual, actualment, és el diner, encara que per recordar la recapta tradicional, a la Plaça Major, s'obsequia al públic amb coca i mistela.

Observacions:

Es canta també a la missa de la vetlla pasqual i a l'Ajuntament.

Història

L'origen de les caramelles és popular, tot entroncant amb els rituals de fecunditat precristians, simbolitzats en la presència de l'ou, com a element generador de vida, tot coincidint amb les festes de la primavera, amb la seva significació de renovació vital. Amb el temps va adquirir forma cristiana, tot mantenint aspectes profans. Quant a la missa de dissabte sant s'entonava el Glòria, el jovent del poble responia cantant el set goigs de la Mare de Deu. Després feien una segona cantada a la porta de la rectoria i una tercera a la casa del batlles. A partir d'aquí, s'escampaven per les masies de la rodalia, on saludaven i es posaven a cantar corrandes, més o menys reverents, a les mosses de la casa. Un document datat l'any 1594, conservat a

l'Arxiu de Manresa, fa referència al ball de cascavells, encara que sigui de fora de Súria, per acompanyar les caramelles. En aquest es detalla que la nit del dissabte de Rams, anaven per les cases de la parròquia un petit grup de gent: un cantant, un altre sonant el llagut (?), la flauta i el tamborí i l'altre amb cornamusa i dos ballant amb els cascavells " demanant caramelles i aplegant ous i lo que els volien donar" per a menjar. Cantaven cançons a la Verge Maria i un portava una cistella on hi posaven els ous. Una cançó de caramelles que es cantava, probablement, a principis de segle "El dissabte sant de Pasqua / molts no poden treballar, / per sentir als camillaires / que no paren de cantar" Aquesta cançó la cantaven colles de quitxalla. Sortien el dissabte de Pasqua i feien la ruta de pagès, amb espadenyes i camisa blanca. Un portava la bandera, un altre la panera per recollir els donatius i un tercer la cistella amb palla per tal de recollir els ous que podessin rebre. El cap de colla anava al davant de tots i demanava permís per cantar i, els altres dos, eren els encarregats de llençar els petards, per tal de que fos advertida la presència de la colla. A més, un d'aquests dos, tocava l'acordió amb acompanyament, sense entonar i, cap el tard retornaven a casa . Al dia següent cantaven al barri (CLIMENT, 1972).

Bibliografia

CARREÑO, N.; QUER, M.; VILANOVA, J. (1996) La sardana a Súria, Súria, Agrupació Sardanista de Súria.

CLIMENT, Ramon (1972) "Les primeres caramelles" Súria. Semanario de Informació Local, Núm. 1.047, 01.04.1972, pp. 1-2, Manresa, Red Catalana de Prensas.

FÀBREGA ENFEDAQUE, A.; PERAMIQUEL COLS, J. (2000) Caramelles de Súria. Programa, Ajuntament de Súria.

REGUANT i AGUT, Josep (1988) "Súria", Història de les comarques de Catalunya. Bages". Volum II, pp. 475-502, Manresa, Edicions Parcir, Edicions selectes.

REGUANT i AGUT, Josep (1997) Súria. Història en imatges 1894-1975. Col·lecció "Fotografia històrica", núm. 4. Manresa: Angle Editorial, Centre d'Estudis del Bages.

DECLARACIÓ (1594) Declaració de Jeroni Corrons, 29.04.1594, Arxiu del Veguer, Manresa, Lligall, 140.

